

INSTITUTE FOR THE RESEARCH OF GENOCIDE
CANADA

15. 05. 2012.

Armija Republike Bosne i Hercegovine je branila čast Europe, branila je kosmopolitizam

Povodom 20 godina od formiranja slavne Armije Republike Bosne i Hercegovine

Građani Republike Bosne i Hercegovine su izjašnjavanjem na referendumu za samostalnu, nezavisnu i suverenu državu, otvoreno rekli sprskocrnogorskim nacionalistima da ne žele da žive sa njima u tzv. „velikoj Srbiji“, i da bez obzira na posljedice žele da žive u svojoj jednoj domovini slobodno, gradeći demokratsko, humano, multietničko, multikulturno i multireligijsko društvo, dostojno čovjeku, bez obzira na njegovu polnu, nacionalnu, socijalnu, vjersku i političku pripadnost. Rezultati referenduma pokazuju da se većina građana Republike Bosne i Hercegovine odlučila za nezavisnu Republiku Bosnu i Hercegovinu. Srbi, nezadovoljni ishodom referenduma, otvoreno su krenuli u oružane provokacije, nastojeći da što prije izazovu rat, smatrajući da Bošnjaci i ostali patrioti neće uspjeti ni pružiti otpor.

Nakon što je Eurupska unija priznala Republike Bosne i Hercegovine kao nezavisnu državu 06. aprila 1992. godine, Srbi su počeli žestoku agresiju svim sredstvima i vandalskim razaranjem Republike Bosne i Hercegovine, posebno Sarajeva. Bosanskohercegovačke patriote se, odmah, uključuju u odbranu svoje domovine. Većina Srba ne učestvuje u odbrani već prelazi na stranu četnika. U takvim okolnostima, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine donosi odluku o formiranju Štaba Teritorijalne odbrane Republike Bosne i Hercegovine, koji okuplja sve oružane formacije. To je osnova za formiranje Armije Republike Bosne i Hercegovine i uspostavu Glavnog štaba oružanih snaga. Ovako brza transformacija Teritorijalne odbrane u Armiju doprinijela je poboljšanju organizacionih mogućnosti za vođenje odbrane. Efikasnom odbranom patriotskih snaga stvorene su mogućnosti za okrupnjavanje i formiranje jedinica Armije Republike Bosne i Hercegovine, a u cilju poboljšanja sadejstva i operativnog djelovanja u borbi protiv daleko nadmoćnijeg neprijatelja. Agresori iz Srbije i Crne Gore, pomognuti ekstremnim SDS-om ne uspijevaju slomiti otpor bosanskohercegovačkih patriota. Oni uzvraćaju udarce, stabilizuju postignute pozicije i počinju sa izvođenjem ofanzivnih borbenih dejstava

Radi lakšeg i svrsishodnijeg rukovođenja i komandovanja sve patriotske snage su od 09.04. - 15.04.1992. godine objedinjene u Teritorijalnu odbranu Republike Bosne i Hercegovine koja se, krajem maja, preformirala u Armiju Republike Bosne i Hercegovine. Armija Republike Bosne i

Congress of North American Bosniaks – Canada Branch
7 Southside Place #6
Hamilton, Ontario
L9C 7W6

INSTITUTE FOR THE RESEARCH OF GENOCIDE
CANADA

Hercegovine je do kraja rata ostala multietnička, a po svojim ciljevima i Armija svih naroda, koja se borila za cjelovitu Republiku Bosnu i Hercegovinu i ravnopravne narode i građane u njoj.

Vodeći borbu za opstanak Republike Bosne i Hercegovine i njenih naroda, Armija Republike Bosne i Hercegovine je neprekidno rasla i jačala, što se odražavalo i na postizanje sve značajnijih rezultata u odbrani. Ne treba nikada zaboraviti da je to mogla činiti jer je bila dio naroda u kome je uživala punu podršku, jer je bila pod kontrolom državnih organa i radila u skladu sa političkim naporima za rješenje situacije u Republici Bosne i Hercegovine i što je veoma značajno, borbu je vodila uz strogo poštivanje međunarodnih konvencija ne čineći zločine nad agresorskim vojnicima niti bilo kakvu represiju nad civilnim stanovništvom. Takođe treba naglašavati i učešće snaga Ministarstva unutrašnjih poslova kao dijela oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine u pružanju otpora agresiji.

Istovremeno, s jačanjem Armije i s njenim rezultatima, jačao je i međunarodni ugled, ne samo Armije Republike Bosne i Hercegovine, nego i države Bosne i Hercegovine, što je, na kraju, i rezultiralo parafiranjem, pa potpisivanjem sporazuma o miru, u novembru (Dejton) i decembru 1995. godine (Pariz).

Potpisani mir onemogućio je daljnje oslobađanje, Republike Bosne i Hercegovine jer je Armija Republike Bosne i Hercegovine u tom momentu bila dobro organizovana, motivisana, a imala je 231.016 boraca, sa 101.580 komada ličnog naoružanja i 2.329 artiljerijskih oruđa i oko 90 tenkova. Armija Republike Bosne i Hercegovine nije mogla nastaviti oslobodilačke operacije bez, barem posredne saglasnosti međunarodne zajednice.

Međutim, međunarodna zajednica bila je odlučna da zaustavi rat u Republici Bosni i Hercegovini, što je Armiju Republike Bosne i Hercegovine stavilo u poziciju da, u slučaju suprotstavljanja, bude izložena pritiscima, pa, čak, i udarima iz vazduha blokirana u pogledu snabdijevanja i lišena savezništava sa Hrvatskom vojskom i Hrvatskim vijećem odbrane. Kao krajnja konsekvencija, bilo je moguće i napuštanje Republike Bosne i Hercegovine od strane međunarodnih snaga, što bi bilo katastrofalno, imajući u vidu da je UNPROFOR štitio slobodne komunikacije za transport neophodnih roba i što je Sarajevo i dalje bilo u blokadi. Tako je, u njoj punoj zrelosti, zaustavljen oslobodilački pohod Armije Republike Bosne i Hercegovine.

Armija Republike Bosne i Hercegovine je odbranila građane i narode i očuvala pretpostavke državnosti Bosne i Hercegovine

Congress of North American Bosniaks – Canada Branch
7 Southside Place #6
Hamilton, Ontario
L9C 7W6

INSTITUTE FOR THE RESEARCH OF GENOCIDE
CANADA

U teškom historijskom periodu, Armija Republike Bosne i Hercegovine se nije svetila i nije vraćala istom mjerom za zločine koji su počinjeni nad njenim narodom. Ona nije vršila agresiju, genocid, kulturocid, ekocid, etnocid, elitocid, nije vršila zločin silovanja, nije otvarala koncentracione logore smrti, nije protjeravala građane i narode, nije vodila rat protiv civila, već odbrambeni rat protiv tušitelja države Bosne i Hercegovine. Ona je pokazala najviši stupanj morala i spremnosti da se bori za najviše ciljeve, koji ostaju kao univerzalna vrijednost

Armija Republike Bosne i Hercegovine je bila vojska koja je obezbijedila mir i životni prostor za Bošnjake i za sve one koji osjećaju Bosnu i Hercegovinu kao svoju zemlju. Ona je obezbijedila da se u Bosni i Hercegovini sigurno osjeća svako, pa čak i oni koji to ne zaslužuju i koji i dalje pokušavaju da je unište ili u najmanju ruku destabiliziraju.

Stvaranje Armije Republike Bosne i Hercegovine je najkrupnija historijska činjenica koja je obilježila začetak nove epohe u političkoj realnosti bosanskohercegovačkih prostora. S tom činjenicom moraju računati svi neprijatelji Republike Bosne i Hercegovine, svi oni koji žele njenu okupaciju i podjelu. Ona je stala na put fašizmu kojim je, u procesu raspada, bivše Jugoslavije otpočeo strahovit genocid nad građanima koji žele mir i slobodu, a poštuju svoju domovinu Republiku Bosnu i Hercegovinu. Da kojim slučajem nije stvorena zasigurno možemo tvrditi da već sada ne bi postojali Bošnjaci, jer bi bili poklani, protjerani ili asimilirani, a sve što u materijalnom smislu simbolizira tragove kulture, vjere i tradicije bošnjačkog, više ne bi postojalo. Da kojim slučajem nije stvorena sada ne bi bilo države Bosne i Hercegovine, a ove teritorije bi već postale sastavni dio « velike Srbije » i « velike Hrvatske » Da kojim slučajem nije stvorena definitivno bi bila poražena Ideja Bosne i Bosanski duh, što bio bio poraz i kraj Europskog identiteta, koji je izdan u Bosni i Hercegovini.

Institut za istraživanje genocida Kanada smatra da buduće generacije nesmiju zaboraviti herojsku i časnu ulogu Armije Republike Bosne i Hercegovine u najtežim vremenima za opstanak države Bosne i Hercegovine i njenih građana i naroda. Ponosni smo što se Armija Republike Bosne i Hercegovine sa tako visokim moralom, hrabrošću i dostojanstvom branila ne samo svoje nego i univerzalne ljudske ideale slobode i pravde. Sa ponosom se sjećamo tih velikih i hrabrih ljudi koji su ustali goloruci, ali snagom svoga duha da se bore protiv četnika i ustaša. Sa ponosom se sjećamo i spominjemo mudre glave, hrabre ljude, heroje, patriote, komandante, generale, branitelje, graditelje, legendarne kapetane. Armija Republike Bosne i Hercegovine se rodila u krvi i u kricima vlastitog naroda, koji nije imao drugog izbora, nego da se suprostavi zlu, makar to susprostavljanje ne imalo zdravu logiku i vrlo malo šanse po

INSTITUTE FOR THE RESEARCH OF GENOCIDE
CANADA

---

aršinima eksperata rata. U tako teškom historijskom trenutku ona se nije svetila i vraćala istom mjerom za zločine koji su počinjeni nad građanima i narodima Republike Bosne i Hercegovine. Ona je pokazala najviši stupanj morala i spremnosti da se bori za najviše ciljeve, koji ostaju kao univerzalna vrijednost. Ona je odbranila Ideju Bosne i Bosanski duh na kojima počiva ne samo bosanskohercegovačko društvo i država, već Europa i Svijet. U njenim redovima je bilo mjesta za sve one koji su željeli da se dokažu kao patriote Republike Bosne i Hercegovine.

Rat protiv bosanskih civila, rat protiv Europskog identiteta, rat protiv Ideje Bosne i Bosanskog duha, rat protiv bosanskog modela egzistencije čovjeka, porodice, naroda, građana nije srušio Bosanski san. Europa je sebe izdala, izdajom Bosne i Hercegovine. Armija Bosne i Hercegovine nije izdala Ideju Bosne i Bosanski duh. Ostaje nam još da ubice Ideje Bosne i Bosanskog duha prisilimo da priznaju svoje zločine, te da žale za onim što su uradili. Jer nema budućnosti bez istine o zločinima i pravde za žrtve.

Emir Ramić
Direktor Instituta za istraživanje genocida Kanada

Napomena

U izradu ovog teksta korišteni su rezultati naučnih istraživanja Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu i Instituta za istraživanje genocida Kanada.